

SÚČASNÝ IDEOLOGICKÝ BOJ

V dňoch 3.—5. 4. 1985 usporiadalo Ministerstvo školstva ČSR v spolupráci s Ministerstvom školstva SSR, ČSAV, SAV. ÚML—ÚV KSČ ÚML ÚV KSS v Jihlave celoštátne sympóziu na tému *Marxisticko-leninská filozofia a problémy súčasného ideologického boja*. Sympózia sa zúčastnili vedecko-pedagogickí a vedeckí pracovníci pripravujúci aspirantov z marxizmu-leninizmu.

Sympóziu bolo venované hlbšej a všestrannejšej analýze aktuálnych otázok súvisiacich s nasledujúcimi témami: 1. *Význam marxisticko-leninského svetonázoru pre vedu a spoločenskú prax*; 2. *Marxisticko-leninská filozofia v boji proti súčasným formám metafyziky idealizmu vo vede*; Jednotného tematického plánu štúdia marxizmu-leninizmu vo vedeckej výchove.

Sympóziu otvoril doc. PhDr. J. Červíček, riaditeľ odboru marxizmu-leninizmu MŠ ČSR.

Referát venovaný aktuálnym otázkam súčasného ideologického boja predniesol člen kor. M. Matouš. Vo svojom vystúpení analyzoval vývojové trendy v súčasnej buržoáznej ideológii, prerastajúce do jej krízy. Hlbšie rozoberal formy súčasného antikomunizmu a antisovietizmu, ktorý sa snaží na teoretickej úrovni poprieť poznávaciu funkciu marxizmu. V tomto smere je zvlášť aktívny neokonzervativizmus nachádzajúci priestor v buržoáznej politickej teórii (N. Podhorec), filozofii (D. Bell), v politickej ekonómii (J. Gilger), v histórii (A. J. Toynbee). Zároveň referent upozornil na tendencie diferenciacie v súčasnej buržoáznej ideológii.

Zvláštnu pozornosť venoval ideologickej diverzii zameranej na socialistické krajiny. Tu je nevyhnutné posilniť výskum historických súvislostí, ako aj súčasných problémov budovania rozvinutého socializmu a tento výskum spájať s fundovanou vedeckou analýzou súčasnej buržoáznej ideológie, jej východísk, cieľov, prostriedkov a foriem. U aspirantov je nevyhnutné spájať výklad s analýzou skúmaných problémov v spätosti s ich vednou disciplínou.

Problémom ateistickej výchovy bol venovaný referát doc. I. Hodovského, CSc. Poukázal na základné ciele ateistickej výchovy a jej úlohu pri formovaní socialistického vedomia človeka. Zároveň poukázal na aktivizáciu jednotlivých cirkví a siekt aj v našej spoločnosti, ako aj na proces ďalšej politizácie náboženstva vo svetovom meradle. Analyzoval pôsobenie katolíckej cirkvi v súčasnom svete, jej diferencovaný postup v jednotlivých krajinách (napr. Latinská Amerika. *Teológia oslobodenia*), ďalej vzťah cirkvi k mierovému hnutiu, pokusy spájať socialistické myšlienky s islamom atď.

Značnú pozornosť venoval faktorom, ktoré vedú k oživovaniu náboženstva v socialistickom zriadení, formám náboženského prejavu v socialistickej spoločnosti, ako aj problémom diferencovaného prístupu k veriacim a ich aktívnemu zapájaniu do budovania socializmu. Z tohto aspektu je nevyhnutné naďalej posilňovať ateistickú výchovu mladej generácie a túto spájať s celým komplexom komunistickej výchovy.

Referát prof. J. Součka bol zameraný na rozbor rôznych falzifikácií druhej svetovej vojny. Na západe bolo publikovaných tisíce knižných titulov, a to či už priamo buržoáznymi teoretikmi alebo rôznymi emigrantskými skupinami, cieľom ktorých je dezinterpretácia a falzifikácia príčin vojny, jej prie-

behu, ako aj postavenia a podstatnej úlohy ZSSR pri porážke fašizmu. V referáte sa analyzovali rôzne teórie, ktoré majú dezinterpretovať povojnové usporiadanie v Európe a hlavne súčasné postavenie ZSSR a KSSZ v boji za svetový mier a proti jadrovej vojne.

Pri každom referáte sa rozvinula veľmi bohatá a obsažná diskusia, v ktorej sa prehlbovali mnohé otázky, ako aj problémy jednotlivých tém, ale aj skúsenosti, ktoré získali pedagógovia marxizmu-leninizmu pripravujúci vedeckých aspirantov pri ich objasňovaní. Tým sa sympóziu stalo zároveň fórom výmeny skúseností v teoretických a metodologických prístupoch pri výklade aktuálnych otázok ideologického boja.

Zároveň však mnoho problémov ostalo otvorených, alebo len tézovite načrtnutých. Ukázalo sa, že pedagógovia zostávajú najviac dlžní práve spájaniu otázok ideologického boja, ateistickej výchovy atď. práve s príslušnými vednými disciplínami, čo si od vyučujúcich marxizmu-leninizmu nevyžaduje len fundovanú znalosť všeobecných marxisticko-leninských prístupov, ale aj dobrý prehľad vo filozofických a metodologických otázkach príslušných vedných disciplín, čo nie je vždy zabezpečené. Tým, samozrejme, stráca na účinnosti a efektívnosti aj samotná výuka marxizmu-leninizmu.

V diskusiách odznelo tiež mnoho podnetných návrhov na ďalšie skvalitnenie výuky marxizmu-leninizmu vedeckých aspirantov, ktoré Komisia pre marxisticko-leninskú výchovu aspirantov rady prezídia ČSAV a predsedníctva SAV pre vedeckú výchovu a zvyšovanie kvalifikácie vedeckých pracovníkov využije v ďalšej práci pri príprave novelizácie Jednotného vzorového tematického plánu štúdia marxizmu-leninizmu vo vedeckej výchove.

Ján Dubnička

PORADA RIADITEĽOV FILOZOFICKÝCH ÚSTAVOV AKADEMÍI VIED SOCIALISTICKÝCH KRAJÍN

Rok 1985 sa vyznačuje mnohými významnými udalosťami. Je to rok 40. výročia víťazstva nad hitlerovským fašizmom a japonským militarizmom, tejto najdôležitejšej udalosti moderných svetových dejín. Porážka fašistických mocností a ich spojencov v druhej svetovej vojne, na ktorej mala rozhodujúci podiel prvá krajina socializmu — Sovietsky zväz, mala za následok nielen bezprostredné národné oslobodenie mnohých krajín sveta, ale vytvorila aj predpoklady pre víťazstvo socialistickej revolúcie v jedenástich krajinách Európy a Ázie. Tu sa rodili základy svetovej socialistickej sústavy a s ňou tesne spätéj bratskej spolupráce medzi krajinami socialistickeho spoločenstva.

Rok 1985 je aj rokom bilancovania päťročných plánov, ktoré sa vo väčšine socialistických krajín v tomto roku uzatvárajú a súčasne aj obdobím, keď sa intenzívne formulujú nové úlohy vo všetkých oblastiach spoločenského života na ďalšiu päťročnicu. Formulácia nových zámerov prebieha nielen v každej socialistickej krajine osobitne, ale je spätá s medzinárodnou kooperáciou v rámci mnohostranných a dvojstranných dohovorov o vzájomnej spolupráci a deľbe práce.

V r. 1985 sa uskutočnil zjazd Maďarskej socialistickej robotníckej strany a ostatné komunistické strany socialistickeho spoločenstva sa na vlastné zjazdy intenzívne pripravujú. To vyvoláva zintenzívnenie teoretickej práce a búrlivý